

ความสัมพันธ์/ความรู้สึกของผู้คนในพื้นที่¹

โชคชัย วงษ์ธานี²

รายงานฉบับนี้มีจุดประสงค์ในการสะท้อน “ความสัมพันธ์/ความรู้สึกของผู้คนในพื้นที่” จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่าน “เสียง” ของ “คนในพื้นที่” ในช่วงวัยและกลุ่มต่างๆที่ผ่านเข้ามาประสมกับผู้ศึกษาทั้งที่เป็นทัศนคติ ข้อคิดเห็น ความรู้สึก เรื่องเล่า ปรัชญาการณที่เกิดขึ้น และการคาดการณ์โดยผู้ศึกษาต่อสิ่งที่เห็นและเป็นไปในพื้นที่

รายงานเรื่องความสัมพันธ์/ความรู้สึกของผู้คนในพื้นที่ ผู้ศึกษาแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย เสียงจากผู้ประสบเหตุและผู้สูญเสียสมาชิกในครอบครัว จาก คนตันหยงลิมอ(อ.ระแงะ)และยาบะฮ(อ. รือเสาะ) ,เรื่องเล่าจากการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม 2 เรื่อง คือ เสียงจากเด็ก “อาเต๊ะอาลิฟ กับ เสียงเฮลิคอปเตอร์” และ เสียงจากคนชรา “โต๊ะคอดีเยาะห์ กับ เสียงรถพยาบาล” และยังมีเนื้อหา 2 ส่วนสุดท้าย คือ ตาราง การเปรียบเทียบแนวคิดที่สะท้อนความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และบทคาดการณ์ : เสียงแห่งอนาคต (ที่อาจดั่งขึ้นหรือเงียบลง)ในพื้นที่ชายแดนใต้

เอกสารชิ้นนี้ใช้ประกอบการพูดคุย แลกเปลี่ยนและเล่าเรื่อง อาจให้รายละเอียดที่ไม่ครบถ้วนและชัดเจนนัก หากแต่จะมีรายละเอียด เนื้อหาย่อยๆและการอ้างอิงข้อมูลความจริงที่เป็นการเฉพาะสำหรับวงสนทนา ผ่านการนำเสนอโดยผู้ศึกษา

1. เสียงจากผู้ประสบเหตุและผู้สูญเสียสมาชิกในครอบครัว จาก คนตันหยงลิมอ(อ.ระแงะ) และยาบะฮ(อ.รือเสาะ)

เสียงที่ได้รับฟังจาก[กลุ่มคนที่ผ่านความเศร้า ความสูญเสีย แต่ยังคงอยู่กับความทรงจำเดิมและบางครั้งยังกลัวและหวาดระแวง] ข้อมูลที่ได้จากการทำ Focus Group กลุ่มเหยี่ยวยา เมื่อ 8 ม.ค. 52 เนื้อหาข้างล่างนี้คือเสียงสะท้อนและความต้องการของกลุ่มคนเหล่านี้ คือประเด็นที่นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องรับฟัง

¹ เอกสารประกอบการบรรยายทางวิชาการ เวที 5 ปี ไฟใต้ : สงคราม : ความรู้ : ความสับสน ...แล้วไงต่อ? วันอาทิตย์ที่ 18 มกราคม 2552 จัดโดย ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ ร่วมกับสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ภาคใต้แห่งประเทศไทย ณ โรงแรมโนโวเทล เซ็นทารา หาดใหญ่ จ.สงขลา โปรดอย่าใช้อ้างอิง

² อาจารย์ประจำสถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่

ข้อคิดเห็นด้านการปกครอง

- ข้าราชการไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิมทั้งหมด เอาให้เป็นคนดีไว้ก่อน ข้าราชการชาวไทยพุทธที่ดีๆ ก็เยอะข้าราชการมุสลิมที่แย่ๆ ก็มีมาก
- ข้าราชการไม่ต้องพูดมลาญ์ทั้งหมดก็ได้ เรา(ผู้ประสบเหตุและผู้สูญเสียสมาชิก)ทั้งหมดก็พอฟังภาษาไทยออก เพียงแต่เราพูดไม่ชัด หรือสื่อให้ตรงกับใจหรือสิ่งที่คิดไม่ได้
- อบต.เน้นโครงการก่อสร้าง ไม่แก้ปัญหาด้านการเกษตรและควรมีหน่วยงานด้านการเยียวยาประจำตำบลเพื่อถ่ายทอดการเข้าถึง

ข้อคิดเห็นด้านการศึกษา

- โรงเรียนเข้าเรียน 10 โมงเช้าเลิกบ่าย 2 โมงเย็น
- เด็กจบประถมฯ 6 อ่านภาษาไทยไม่ออก เขียนและพูดภาษาไทยไม่ได้
- โรงเรียนทั่วไป (รวมทั้ง ร.ร.เอกชนสอนศาสนาอิสลาม)ที่มีอยู่ ยังต้องจ่ายค่าเล่าเรียน ฟรีไม่จริง มีค่าใช้จ่ายพิเศษ ค่ากิจกรรม เป็นการเพิ่มภาระแก่ครอบครัว
- อยากให้ลูกเรียนสามัญด้วยเพราะเรียนแล้วต้องมีอาชีพเลี้ยงตนเองและเลี้ยงคนในครอบครัวได้
- ไม่ควรเรียนสายศาสนาอย่างเดียว เพราะอาจตกงานและไม่มีการทำ

2. เสียงจากเด็ก : “อาเต๊ะอาลิฟกับเสียงเฮลิคอปเตอร์”

อาเต๊ะอาลิฟ (นามสมมุติ) เป็นเด็กชายชาวไทยมลายูมุสลิมเกิดเมื่อต้นปี 2547 เกิดมาพร้อมๆ กับการเริ่มต้นของเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อายุกำลังครบห้าขวบพอดี ด้วยความเป็นเด็กที่กำลังเติบโตพร้อมๆ กับสังคมที่อยู่ในภาวะไม่ปกติและความไม่สงบประจำวันที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ สายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนมนุษย์และการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

บริเวณบ้านที่อาเยาะฮ (พ่อ) ของอาเต๊ะอาลิฟเช่าอยู่นั้นเป็นชุมชนชานเมืองแห่งหนึ่งของจังหวัดยะลา ช้างบ้านซ้ายมือเป็นบ้านของ “เจ๊ะมรู (ครู) เซ็ง” ซึ่งพนักงานขับรถให้กับหน่วยงานราชการของจังหวัด เงินเดือนน้อย เขาจึงประกอบอาชีพเสริม ด้วยการสอนหนังสือที่โรงเรียนตาดีกาของมัศยิดประจำหมู่บ้านในทุกวันเสาร์อาทิตย์ระหว่างเช้าถึงเที่ยง ในยามค่ำคืนของทุกวัน ยกเว้นคืนวันศุกร์ (วันพฤหัสบดีค่ำลงในความหมายของชาวมุสลิม) เขาก็ยังรับสอนอัลกุรอานแก่เด็กในละแวกบ้าน พร้อมทั้งยังดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในความเป็นมุสลิมที่เคร่งครัด

บ้านตรงกันข้ามกับบ้านของอาเต๊ะอาลิฟเป็นบ้านของแบเซะเป็นชาวมลายูมุสลิมเช่นกัน “อาแบเซะ” มีอาชีพขับรถตุ๊กตุ๊ก ภรรยาขายส้มตำและอาหารอีสาน อาเต๊ะอาลิฟได้ฟังจากเจ๊ะ (แม่) ว่าครอบครัวเขาเป็นคนจากหมู่บ้านเล็กๆ ต่างอำเภอ เขามาเช่าอยู่นานแล้ว ในยามค่ำ

คืนมักมีวัยรุ่นและคนทำงานมาพบปะสังสรรค์กันอยู่เสมอๆ โดยปิดประตูบ้านอย่างมิดชิด บ้างครั้งเปิดเพลงส่งเสียงรบกวนเพื่อนบ้านบ้างแต่ก็ไม่มีใครด่าบ่นอะไรเพราะไม่ยอมให้มีเรื่อง เจ๊ะยังบอกอีกว่าได้ยินเพื่อนบ้านเล่าให้ฟังว่า สามียของบ้านนี้เขาอยู่ในกลุ่มผู้ต้องสงสัยที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติด จึงมีคนแปลกหน้ามาหาบ่อยๆ ไม่เข้าหน้า แต่อาเยาะฮก็มักบอกกับอาเต๊ะอาลิฟเสมอว่าถึงเขาจะทำตัวเป็นคนไม่ดีแต่เค้าก็เป็นมุสลิมเหมือนกัน แม้ว่าจะไม่เคร่งครัด ทำผิดหลักการศาสนาและไม่ปฏิบัติศาสนกิจเหมือนเจ๊ะฮูซัยก็ตาม อาเต๊ะอาลิฟจึงพอจะเข้าใจว่ามุสลิมเราเองก็มีกันหลายแบบ

ส่วนบ้านทางซ้ายเป็นห้องแถวเรียงยาวชิดริมถนนในซอย มีอยู่หลายหลังส่วนมากเป็นบ้านชาวไทยพุทธและมีบ้านชาวไทยมุสลิมคั่นอยู่ไม่กี่หลัง กลุ่มบ้านชาวไทยพุทธส่วนมากจะมีอาชีพรับราชการ มีทั้งทหาร ตำรวจบ้าง บ้างเป็นครูสอนที่โรงเรียนในตัวจังหวัดและโรงเรียนบริเวณรอบนอก เนื่องจากอยู่ร่วมกันมานานจึงมีความคุ้นเคย วันดีคืนดีตั้งวงกินเหล้ากันข้างๆ บ้านเคาะขวดส่งเสียงดังบ้างเป็นครั้งคราว แต่ไม่เคยมีเหตุกระทบกระทั่งกัน

วันหนึ่งอาเต๊ะอาลิฟออกวิ่งเล่นบริเวณหน้าบ้านอย่างสนุกสนานกับรูสดีเพื่อนสนิท เมื่อกลับเข้าบ้านได้ไม่นาน สุนัขตัวผู้ของพ่อค้าของฝิ่นที่อยู่บ้านสูงสามชั้นไล่กัดเด็กสาวคนหนึ่ง โชคดีของเด็กคนนั้นเพราะมีน้ำสาวมาช่วยและถูกสุนัขกัดแทน เป็นแผลขนาดใหญ่ที่ขา แม่ของเด็กสาวคนนั้นพยายามร้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน หลายคนออกมาช่วยกันไล่สุนัขและนำตัวน้ำสาวผู้โชคร้ายส่งโรงพยาบาล

เจ๊ะบอกว่าโชคร้ายของผู้หญิงคนนั้นที่ถูกสุนัขของเพื่อนบ้านกัด เพราะเพื่อนบ้านคนนั้นไม่ค่อยแสดงความรับผิดชอบที่สุนัขตนเองไปกัดคนอื่น แต่เจ๊ะก็ยังบอกอีกว่า บังเอิญครอบครัวที่ถูกสุนัขกัดเป็นชาวไทยพุทธเช่นกันและบ่นให้อาเต๊ะอาลิฟฟังต่อว่า “โชคดีที่เด็กที่สุนัขไม่กัดเด็กมุสลิมไม่อย่างนั้นผู้ปกครองเด็กคงต้องเอาเรื่องกันใหญ่แน่ เพราะไม่ได้รับการเอาใจใส่จากเจ้าของสุนัข”

แม้ว่าอาเต๊ะอาลิฟจะกลัวทุกครั้งที่สุนัขเห่าและวิ่งหนีทุกครั้งเมื่อมันวิ่งไล่ แต่เจ๊ะก็พยายามอธิบายว่า เขาต้องเลี้ยงมันไว้เพื่อเฝ้าบ้าน ใช้ป้องกันทรัพย์สินในบ้านเวลาที่เจ้าของบ้านเขาไม่อยู่ อาเต๊ะอาลิฟยังสังเกตอีกว่า บางครั้งเจ๊ะยังเอาอาหารที่เราเหลือกินในมือเย็นมาวางให้มันตรงสนามหน้าบ้านเป็นประจำ เจ๊ะยังบอกอีกว่าเราเลี้ยงมันถูกตัวมันไม่ได้ แต่พระเจ้าไม่ได้ห้ามเราให้อาหารมัน ถ้าเราให้เราก็ได้บุญ

อีกวันหนึ่งในละแวกบ้านอาเต๊ะอาลิฟมีเสียงป็นดังขึ้นหนึ่งนัด เพื่อนบ้านหลายคนที่ได้ยินเสียงต่างตกอกตกใจมองออกไปหาบ้านที่เป็นบ้านต้นเสียงเกรงว่าจะมีการก่อเหตุ เพราะในสถานการณ์เช่นนี้อะไรก็เกิดขึ้นได้ วางใจไม่ได้ มีข่าวเกิดขึ้นทุกวัน แต่หลังจากที่ทุกคนเดินไปดูเหตุการณ์ที่บ้านต้นเสียงซึ่งเป็นบ้านของครูสมปอง (นามสมมุติ) ครูใหญ่โรงเรียนระดับประถมฯ แห่งหนึ่งเขาอาศัยอยู่กับภรรยาที่เป็นครูเช่นเดียวกัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความผิดพลาดของเขาเองที่

เอาปืนมาเช็ดดูทำความสะอาด (เป็นปืนที่ทางการสนับสนุนให้ครูในพื้นที่พม่าติดตัวเพื่อป้องกันตนเองระหว่างเดินทางไปกลับโรงเรียน) เขาทำปืนสั้นกระสุนเจาะขาดตัวเอง หลังจากที่ตั้งสติได้เขาแข็งแรงใจขับรถไปโรงพยาบาลด้วยตนเอง

หลังจากเกิดเหตุไม่กี่วัน เพื่อนบ้านมุสลิมก็ไปเยี่ยมเขาที่บ้านและถามไถ่อาการ ได้ความว่าเขานอนรักษาแผลหลังจากที่ผ่าตัดเอากระสุนออก โดยนอนอยู่ที่โรงพยาบาลไม่กี่วันก็กลับบ้านได้ เป็นอีกเหตุการณ์หนึ่งที่อาเต๊ะอาลิฟได้ยินจากเจ๊ะและเพื่อนบ้าน กลุ่มผู้สตรีประจำซอย ซึ่งมักนั่งคุยกันหน้าบ้านทุกๆ เย็น

สิ่งที่เปลี่ยนไปในชีวิตของอาเต๊ะอาลิฟ คือ การได้ยินเสียงเฮลิคอปเตอร์จากการตรวจการและการลาดตระเวนของทหารและตำรวจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตอนเด็กๆ อาเต๊ะอาลิฟกลัวเสียงเฮลิคอปเตอร์มาก เพราะมันส่งเสียงดังหวนหูสำหรับเด็กเล็กอย่างเขา คงเป็นเพราะเขาเกิดและเติบโตมาในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเสียงไม่ได้ที่จะมีเสียงตื่นเต็นอย่างในภาพยนตร์ ทุกครั้งที่ได้ยิน อาเต๊ะอาลิฟจะบอกกับเจ๊ะว่า “ตาโกะๆ” (กลัวๆ) พร้อมร้องไห้ด้วยความตื่นกลัวสร้างความกุ่มใจแก่ผู้เลี้ยงดูเป็นอย่างมาก ยิ่งในยามที่อาเต๊ะอาลิฟป่วยไข้ด้วยแล้ว ความไม่พอใจต่อที่มาของเสียงดังกล่าวยิ่งเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ

เมื่ออายุอาเต๊ะอาลิฟย่างเข้าขวบปีที่สาม จนกระทั่งเดี๋ยวนี้อาเต๊ะอาลิฟกลับเปลี่ยนไป เสียงเฮลิคอปเตอร์เริ่มทำให้เขาสนุกสนาน ตื่นเต้นทุกครั้งเมื่อมันบินผ่านหลังคาบ้าน บ้างครั้งไม่เอามือชี้ก็จะมองตามนั้นจนสิ้นสุดเสียง แม้บางวันจะบินในยามค่ำคืนแบบวนแล้ววนอีก (แถมปิดไฟเพื่อไม่ให้มองไม่เห็น) พร้อมกับการตัดสัญญาณโทรศัพท์มือถือ ในยามที่ทางจังหวัดจัดงานสำคัญประจำปี เฮลิคอปเตอร์จึงเป็นความเคยชินและเปลี่ยนเป็นเรื่องสนุก ตื่นเต้นสำหรับอาเต๊ะอาลิฟ พร้อมทั้งยังท้วงถามอาเยาะฮ์กับเจ๊ะก่อนเข้านอนอีกว่า “เมื่อไรจะซื้อชุดทหาร (ชุดทหาร) และปืน (ปืน) ให้ชะที่”

จนวันนี้อาเต๊ะอาลิฟกำลังเติบโตขึ้นทุกวัน หากเขาคิดได้เหมือนผู้ใหญ่ เขาคงคิดอยู่เสมอว่าขอให้บ้านเมืองที่เราดำรงอยู่มีความสันติสุข อย่าให้เหตุการณ์ที่เป็นอยู่เลวร้ายลงกว่านี้ กับเหตุการณ์รอบตัวในชีวิตประจำวันแม้ กระทั่งบริเวณบ้าน ก็เป็นอีกโลกหนึ่งที่เขามองเห็นและรับรู้ได้ พร้อมๆ กับการเรียนรู้และพอจะเข้าใจจากคำแนะนำของอาเยาะฮ์ ที่มักพูดให้ฟังเสมอว่า “แม้เราจะต่างกันและเราต้องอยู่ใกล้กัน แต่เราก็ให้เกียรติและทนกันได้...ระหว่างความต่างที่จำเป็นต้องเกิดขึ้น”

3. เสียงจากคนชรา : “โต๊ะคอตีเยาะห์ กับ เสียงรพพยาบาล”

โต๊ะคอตีเยาะห์ (นามสมมุติ) เป็นหญิงชราวัย 80 กว่าๆ ดำรงชีวิตฝังรกรายรากให้กำเนิดลูกหลานอยู่ในตำบลเล็กๆ แห่งหนึ่งพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เธอเป็นถึงลูกอดีตครูใหญ่ของ

โรงเรียนระดับประถมศึกษาเก่าแก่ของรัฐแห่งหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ริมทางระหว่างทางสาย 410 ถนนเก่าเส้นแรกเส้นเดียวที่เชื่อมระหว่างยะลา - ปัตตานี เธอเป็นหญิงชราที่แปลกจากหญิงชราทั่วไปในหมู่บ้าน เพราะเธออ่านหนังสือไทยออก ฟังภาษาไทยรู้เรื่อง หากแต่ไม่ค่อยจะพูดภาษาไทยนัก เพราะบริเวณบ้านจะมีก็แต่เด็กคนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่บางคนเท่านั้นที่สื่อสารด้วยภาษา “ทางการ” ในบางสถานการณ์ บางโอกาสหรือใช้ในเวลาที่เขาเมือง ไปอำเภอ เข้าโรงพยาบาลหรือใช้ต่อรองชื่อของกับคนไทย คนจีนในตัวเมืองยะลา

แม้วัยจะค่อนข้างแก่แต่เธอจะคอยระวังการดำเนินชีวิต หากแต่สายตาของเธอยังใช้งานได้ ยังรับเย็บจักรตัดเสื้อกุรง บานง (ชื่อชุดสำหรับผู้หญิงมลายูมุสลิม) ให้กับลูกหลานสาว ๆ ของเธอเป็นงานอดิเรก และเธอใช้เวลาในช่วงเย็นของทุกๆ วันไปกับการนั่งมองโลก ความเป็นไปและสถานการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนผ่านบริเวณมำหินอ่อนหน้าบ้าน

ด้วยประสบการณ์ชีวิตของเธอที่ทั้งถูกเขยและสามีที่ต่างเสียชีวิตด้วยคมกระสุนตั้งแต่ในยุคที่บ้านของเธอ ยังไม่อาจสถาปนาชื่อแม่ให้มีผลในการจัดการต่อผู้ผลิตซีพีเพื่อนมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นเสียงเฮลิคอปเตอร์จากการตรวจตราและลาดตระเวนของทหารในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ปัจจุบันไม่ได้ทำให้เธอตื่นเต้น ตกใจหรือสั่นไหวในหัวใจ เพราะอะไรที่ว่าแยๆ เศร้าๆ ในชีวิตเธอก็ผ่านมาเกือบหมดแล้วทั้งในฐานะเมีย และในฐานะแม่ของลูกสาวที่ต้องเสียสามี รวมทั้งเครือญาติและเพื่อนอีกหลายคน ที่ล้วนแล้วแต่เสียชีวิตด้วยวิธีการที่ไม่ค่อยต่างกัน หากแต่เสียงที่ทำให้เธอหันกลับมาสนใจทุกครั้งที่นั่งอยู่หน้าบ้านในทุกๆ วันคือ “เสียงรถพยาบาล”

บ้านของเธอในปัจจุบันตั้งอยู่ระหว่างเส้นทางหลักระหว่าง อ.เมืองยะลากับ อ.ยะหา (เธออพยพมาอยู่หลังจากลูกเขยถูกยิง) อีกทั้งยังเป็นเส้นทางที่ยังสามารถเดินทางต่อไปสู่อ. เบตง จ. ยะลา อ. สะบ้าย้อย จ. สงขลา และพื้นที่อื่นๆ รวมทั้งหมู่บ้าน “ปะแต” ซึ่งช่วงหนึ่งมีข่าวการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ก่อการเกือบทุกวัน

“แกตออุเมาะปีตากาบังปูเลาะเดาะฮ” (รถพยาบาลจาก อ.กาบังอีกแล้ว)

เสียงรถพยาบาลบางวันผ่านมาตั้งแต่เช้าตรู่ พร้อมกับกับที่ชาวบ้านออกไปกรีดยาง บางวันผ่านมาในยามดึกที่สงบเงียบ ถนนไร้ซึ่งเสียงรถราใดๆ บางวันผ่านมาตอนสายๆ หลังเด็กเข้าโรงเรียนกันแล้ว(คาดการณ์ว่าผู้ประสบเหตุน่าจะเป็นครูหรือไม่ก็เจ้าหน้าที่ชุดคุ้มกันครู) และบางวันผ่านมา ก่อนเวลาละหมาด “งอเระห์”(ละหมาดตอนหลังพระอาทิตย์ตกดิน) เธอก็ได้แต่ชะเง้อมองผ่านด้วยความสนใจ บ้างครั้งก็ทักขึ้นให้ลูกหลานทราบบว่า...มาซีปูเลาะฮเดาะฮ (...มาอีกแล้ว)

เธอเข้าใจว่าเหตุการณ์ที่เกิดทุกเหตุการณ์ย่อมมีคนที่ได้รับบาดเจ็บ ในรถพยาบาลบางครั้งอาจมีผู้ที่ทนทุกข์ นอนร้องขอรับความช่วยเหลือ บางคนนอนเจ็บปวดกับบาดแผลที่ประสบ บางราย

อาจเสียชีวิตระหว่างทางในขณะที่คนขับรถพยาบาลได้พยายามเร่งเครื่องอย่างเต็มที่และเปิดเสียงไซเรนขอทางจากยานยนต์ที่ร่วมใช้เส้นทาง

ความเจ็บปวดและความตายระหว่างทางของคนที่อยู่ในรถพยาบาลคันนั้น มันทำงานกับความรู้สึกเป็นห่วงเป็นกังวลของเธอ แม้เธอจะ 모르เลยว่า “เขาหรือเธอ” คนนั้นที่นอนอยู่ในรถพยาบาลคันที่เพิ่งวิ่งผ่านไปคือใคร เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้ก่อการ เป็นชาวพุทธหรือชาวมุสลิม

บางครั้งเธอยังคิดบ่นรำพันกับตัวเองและคนรอบข้างว่า แล้วยี่หน้าโรงพยาบาลและหน้าอาคารห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลละยาที่เธอเคยไปหาหมอเมื่อครั้งก่อนนั้น ก็คงจะยุ่งยากกับการที่ต้องรีบในการจัดการกับผู้ป่วยหรือการติดตามญาติและการแจ้งข่าวต่อสื่อมวลชนในกรณีที่มีผู้เสียชีวิต

กิจวัตรประจำวันของเธอ เธอรับข่าวสารจากการดูโทรทัศน์ร่วมกับลูกหลานน้อยกว่าการฟังข่าวสารจากวิทยุโดยลำพัง ไซเธคือแฟนประจำของรายการวิทยุท้องถิ่น เธอเฝ้าฟังเป็นประจำในยามค่ำคืน ทุกคืนหลังละหมาดและอ่านอัลกุรอานเสร็จแล้ว กิจวัตรประจำวันก่อนนอน คือ การเอนหลังบิบนวดร่างกายตัวเองและวางวิทยุเครื่องเก่าข้างตัว ปรับเสถียรคลื่นฟังรายการบรรยายศาสนาภาษามลายูบ้าง ฟังเรื่องเล่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อิสลามและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบ้าง ฟังข่าวสารความเคลื่อนไหวของสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย DJ (ผู้ดำเนินรายการวิทยุ) ที่มีทั้งโต๊ะครู นักประวัติศาสตร์ ปัญญาชนชาตินิยมมลายู ที่ใช้การบรรยาย ตามตอบปัญหาศาสนา ตักเตือนพี่น้องร่วมศาสนา รวมทั้งเล่าข่าว ทั้งเหตุการณ์ความรุนแรงประจำวัน โดยให้เนื้อหาสาระ ทั้งข้อเสนอนะ และการวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่หลากหลายฝ่ายเป็นภาษามลายูและใช้ทับศัพท์ภาษาไทยเป็นบางครั้ง

ทั้งทหาร ตำรวจ ครูแม้กระทั่งอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ก็ไม่เว้นที่จะถูกให้ข้อคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานในฐานะบุคคลากรภาครัฐ บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่แห่งนี้ล้วนแล้วถูกนำเสนอผ่านวิทยุที่เธอฟัง บางครั้งผู้ดำเนินรายการใช้การปลุกระดมในเรื่องการแสวงหาความเป็นธรรมให้ผู้ที่ถูกกระทำอย่างอยุติธรรม เช่น กรณีโต๊ะอิหม่ามจาก อ.เรือเสาะ จ.นราธิวาส ที่ถูกข่มระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่และบางครั้งผู้ดำเนินรายการวิทยุได้ให้กำลังใจเป็นภาษามลายูถิ่น โดยสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ฟังในการเป็นชาวมลายูมุสลิมที่ดี ที่ต้องทำตามกฎหมายและดำรงตนตามหลักการศาสนาด้วยความเคร่งครัด

เช่นคืนนี้ที่เธอได้ฟังข่าวจากวิทยุว่า เกิดการปะทะกันที่ไหนสักแห่งหนึ่งและมีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต ผ่านการรายงานของผู้ดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่น เนื่องจากคลื่นสัญญาณไม่ค่อยดีจึงไม่สามารถจับรายละเอียดเนื้อหาได้ครบถ้วนนัก เมื่อฟังจบเธอก็ปิดวิทยุเข้านอนข้างๆ เหลนในมุ้งหลังเก่าๆ ก่อนนอนเธอไม่ได้เอามือก่ายหน้าผากอย่างคนที่ระทมทุกข์ทั่วไป หากเพียงแต่เธอ ถอนหายใจและเฝ้าคิดว่ากรณีการปะทะกันที่ได้ฟังจากวิทยุคงไม่ใช่เหตุการณ์เดียวกันกับที่รถพยาบาลจากต่างอำเภอวิ่ง

ผ่านหน้าบ้านเธอไปอย่างรีบเร่งเมื่อก่อนพลบค่ำ ก่อนหลับตาลงเธอยังคงอ่านดอฮอร์ (ขอพรต่อพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ) ก่อนเข้าเข้านอนและนี่ถึงใครอีกหลายๆ คนตลอดชีวิตของเธอ ที่เป็นดังเรือลำใหญ่ที่เคยชินต่อการฝ่าคลื่นลม มรสุมและผ่านอะไรมามากมาย

4. ตาราง เปรียบเทียบแนวคิดที่สะท้อนความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วะซีนิง (ทำแบบนี้)... ถึงได้ดีและอยู่ร่วมกันได้	Vs “ชีสรือขอ (ไปสวรรค์) ได้ด้วยรัฐไทย”
<p><u>ที่มาและเนื้อหาของแนวคิด</u></p> <p>คือ แนวความคิดที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาผ่านการรับฟังข้อสังเกตข้อคิดเห็นที่สะท้อนแนวคิดของนักวิชาการ ปัญญาชนมุสลิมเสี่ยงข้างน้อยผู้ไร้สิทธิไร้เสียง ที่มีข้อสงสัยต่อความเป็นไปในสังคมและปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวของมุสลิมกลุ่มต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p> <p>แนวคิดจากคนกลุ่มนี้อาจเรียกได้ว่าเป็น “จินตนาการในทางศีลธรรม” ที่อาจไม่ปรากฏในทางสื่อและบางครั้งสำหรับชนส่วนใหญ่อาจถูกมองว่าแนวคิดเช่นนี้เป็นพวกสุดขั้ว Radical หรือ Extremist</p> <p>หากแต่คนกลุ่มนี้ต้องระวังที่จะพูด/แอบวิพากษ์สิ่งที่เกิดขึ้นแต่เขารู้สึกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นแก่อะไรไม่ได้ เพราะคิดว่ามีใครหลายคนที่เกี่ยวข้องและมีเบื้องหลังที่ซับซ้อนซ่อนนวาระ โดยเขาเลือกที่จะเงียบและแลกเปลี่ยนพูดคุยในวงแคบเท่านั้น</p> <p>แนวคิดนี้จึงเป็นแนวคิดที่ซ่อนเร้นชนิดที่ชนกลุ่มน้อยอย่างมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อาจยอมแบบต้านไม่ได้</p>	<p><u>ที่มาและเนื้อหาของแนวคิด</u></p> <p>คือ การนำเสนอแนวคิดและวิธีการอยู่ร่วมกันแบบ Synthesis ระหว่างแนวคิดที่ว่ารัฐไทยไม่ใช่รัฐอิสลามและเป็นอุปสรรคต่อการเป็นมุสลิมที่ดี กับแนวคิดที่ว่ารัฐไทยให้การคุ้มครองดูแลและสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนาเพื่อให้มุสลิมไทยสามารถเป็นมุสลิมที่ดีและสามารถปฏิบัติศาสนกิจมีศาสนสถานได้อย่างเสรี</p> <p>แนวคิด “ชีสรือขอ (ไปสวรรค์) ได้ด้วยรัฐไทย” นี้ตอบสนองทั้งเรื่องความมั่นคงของรัฐที่ต้องการปกครองให้ได้และได้รับการยอมรับโดยที่สามารถตอบสนองความต้องการด้านการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักการศาสนา สร้างความยอมรับต่อรัฐ ในฐานะที่เชื่อและสนับสนุนการเป็นคนดีและปฏิบัติวิถีทางศาสนา โดยใช้ “วิธีการทางการเมืองเพื่อให้ทางการเดินต่อไปได้ด้วยวิธีการทางศาสนา”</p> <p>แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจาก ศอ.บต. และหน่วยงานราชการอีกหลายแห่ง เพื่อให้ชาวไทยมลายูมุสลิมเป็นพลเมืองไทยที่ดีพร้อมกับบรรลู่ถึงการได้เป็นศาสนิกชนที่ดีโดยได้รับประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย หรือเรียกอีกแบบ</p>

<p>หรือบางกลุ่มที่อยู่ใกล้กับอำนาจรัฐก็ใช้ ยอมแนวคิดนี้ในแบบพร้อมลดอัตลักษณ์ ตัวตนและความเคร่งครัดลง หรือเรียกอีก แบบหนึ่งว่า “ยอมงอไม่ยอมหัก”</p>		<p>หนึ่งว่า “เราต่างกันแต่เราไปด้วยกันได้... เพราะเราไม่อาจแยกจากกัน”</p>
<p><u>เจ้าของแนวคิด</u> ปัญญาชนมุสลิมผู้ไม่ประสงค์ออกนามและ เพื่อนต่างศาสนิกผู้ซ่างสงสัย</p>		<p><u>เจ้าของแนวคิด</u> อ.นูรุดดีน สารีมิง อาจารย์ประจำวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี</p>
<p><u>เนื้อหา</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การใส่เสื้อตามสีที่ถูกหัวหน้า/หน่วยงาน กำหนด สีไม่เหมือนกันคุณไม่ใช่พวกเรา - “รายอนัสมรี” (ผู้ว่าราชการจังหวัด) อำนาจ ภาษาและปัญหาจิตวิญญาณ - ผู้ว่าราชการมุสลิมจัดงาน Countdown ปี ใหม่ อย่างยิ่งใหญ่ - ถวายพวงมาลัย 23 ตุลาคม - ขึ้นป้ายทุกสี่แยก - กรรมการอิสลามประจำจังหวัด...ให้ คำแนะนำแก่คูรักรที่มาจดทะเบียนในวันวา เลนไทน์ - บ้านเรามีนางสาวไทยกับเขาด้วย - ศอ.บต.กับกิจกรรมเยาวชน “วิสัยทัศน์ ทางเลือก/อุดมการณ์ทดแทน” - ทำประวัติศาสตร์บรรพบุรุษของเราให้เป็น หนังตื่นเต้นผจญภัย/ละครทีวี - การันตริ้นักการเมือง - เล่นกีฬาติดทีมชาติ และโฆษณาเบียร์ - กองทุนภาษีเหล่าและบุหรี เพื่อสุขภาพ และการพัฒนา 		<p><u>เนื้อหา</u></p> <p>“(แนวคิดนี้ : ผู้ศึกษา) เป็นแนวทางใหม่ ในการที่จะสร้างสันติภาพระหว่างความ ขัดแย้งที่เกิดขึ้นในอดีต ที่นี้ปัญหาของเราก็ เหมือนกัน ของเรามีความรู้สึกว่าคนส่วนใหญ่ จะไม่เห็นด้วยกับคนส่วนน้อย แต่จะเอาทฤษฎี มาชมคนส่วนน้อยไม่ผิดแต่มันไม่ได้ เราจะ หาทางสายกลางทางใหม่ ซึ่งสำหรับผม ผมใช้ วิถีทางวิถีไทย ให้โอกาส เอื้อให้พี่น้องมุสลิมไป สวรรค์ น่าจะเป็นทางเลือกใหม่ น่าจะเป็น ทางเลือกที่ดีกว่า</p> <p>วิถีไทยที่ให้โอกาสปฏิบัติตามหลักคำ สอนของศาสนาอิสลามหมายความว่าให้ เสรีภาพ ให้โอกาส ตั้งงบประมาณสนับสนุน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ให้เรียน ศาสนา ให้เรียนทำไม ให้รู้ศาสนา รู้ทำไม ให้ ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ปฏิบัติทำไม เพราะพระองค์ให้ปฏิบัติ ปฏิบัติทำไมเพื่อให้ได้ เข้าสวรรค์</p> <p>เราจะทำแบบไหนให้มีชีวิตที่ดี ได้ทั้ง อิสลาม ดุนยาและอาคีเราะห์ มันน่าจะเป็น ทางเลือกที่ดีกว่า... อันนี้เราต้องช่วยกันคิด... คนส่วนใหญ่ๆ แล้วจะทำอย่างไร แล้วไม่</p>

	<p>ปฏิเสธของเขา เพราะถ้าปฏิเสธก็ไม่ได้ ของคุณก็ไปสวรรค์ ของผมก็ไปสวรรค์ แต่ไปสวรรค์น่าจะเป็นทางเลือกที่เหมาะสมให้กับบุคลิกภาพของคนไทย น่าจะเป็นทางสวรรค์แบบใหม่ อันนี้เป็นแนวทางที่จะแก้ไข”</p> <p>ในฐานะที่เป็นคนไทย ในฐานะมุสลิมในประเทศไทย ในฐานะคนมลายูที่เคยอยู่ที่อยู่ในประเทศไทยมาตลอด ถ้าทางมลายูได้สร้างความยิ่งใหญ่อะไรกับชาตินี้กับอิสลามในประเทศไทย ...มันเป็นความยิ่งใหญ่ที่มีเบื้องหลังการสูญเสียมีความยิ่งใหญ่ที่แอบแฝงอยู่ตลอดระยะเวลา 200 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเราไม่เคยคิดไม่เคยจะสัมผัส และเราไม่ค่อยบอกความภูมิใจในสิ่งที่อัลลอฮ์ให้ในฐานะที่ถูกให้เราอยู่ประเทศไทยและเราก็มีบทบาทมหาดศาล ในการนำอิสลามเข้าสู่ประเทศไทย ... ขอสรุปให้ลูกๆ หลานๆ ได้ฟังว่า ทางเลือกของเราต้องรู้จักตัวเองให้ดีและพัฒนาให้ถูกต้อง</p> <p>ประเทศนี้เปิด เธอไม่เปิดเอง แต่งตัวไปโรงเรียนคลุมฮิญาบได้ พอกลับบ้านเสื้อสั้นกางเกงพิต เห็นสะเดือ เรื่องของเธอ อย่ามากล่าวหาว่ารัฐไม่ให้เสรีภาพ เดี่ยวไปฟ้องอัลลอฮ์ว่า ฉันลำบากทำตามคำสั่งของท่านไม่ได้ เพราะอยู่ประเทศไทย อัลลอฮ์ไม่เชื่อ พระเจ้าไม่เชื่อเธอหรือ พระเจ้ารู้ทุกอย่าง</p> <p>เขาเปิดโอกาสให้ใส่ฮิญาบแต่เธอไม่ทำเอง ต่อไปนี้พอกรมการปกครอง ประกาศว่าชื่อมุสลิมเปลี่ยนได้ ตั้งชื่อใหม่ได้ ถ้าเรามีโอกาสอยู่ เราก็ควรทำอย่าไปฟ้องพระเจ้าว่าประเทศนี้ไม่ให้เสรีภาพ” อ. นูรุดดีน สาริมิง กล่าวในการเสวนาเรื่อง “ทางเลือกของ</p>
--	--

	<p>เยาวชนปัญญามุสลิมในสถานการณ์ปัจจุบัน” ในงานมหกรรมสันติวิธีครั้งที่ 3 สิงหาคม 2551</p> <p>รายละเอียดต่างๆ อาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ทุนทำฮัจย์ (แสวงบุญ) และป้ายแสดงความยินดี (ศาสนาอื่นแสวงบุญต้องจ่ายเอง) - การสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาแก่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและสถาบันปอเนาะ - มอบเงินเดือนแก่อีหม่าม คอเต็บ บิหล่าน (น้อยแต่ก็ดีกว่าไม่ได้เลย) - สามารถคลุมฮิญาบเข้าเรียน/เข้าทำงานได้
--	---

5. บทคาดการณ์ : เสียงแห่งอนาคต (ที่อาจดั่งขึ้นหรือเจียบลง)ในพื้นที่ ชายแดนใต้

ขึ้นอยู่กับกระแสมวลชนแต่ส่งผลต่อ **ความสัมพันธ์/ความรู้สึกของผู้คนในพื้นที่** ชายแดนใต้

1. เสียงสะท้อนจากภาพปก “หญิงมุสลิมในอุซาคเนย์ : จากแม่ค้า ไส้เกฉี่.....”

และเนื้อหาเรื่อง **"สตรี...ราณี : หญิงในสังคมมุสลิม จากท่าเรือ...ถึงวังหลวง"**

จากนิตยสารศิลปวัฒนธรรม ฉบับประจำเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 ปีที่ 30 ฉบับที่ 3

ข้อสงสัย ทำไมถึงต้องทำกันขนาดนี้ ไหนบอกว่าเราจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติงัย

2. กรณีศิลปวิถีโอทอหารชุมชนชาวบ้าน ซึ่งน่าจะเป็นเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยศิลปิน

ดังกล่าวเผยแพร่อย่างกว้างขวางในอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะเว็บไซต์ยูทูปดอทคอมนั้น พ.อ.ปริญญา กล่าวว่

ได้ตรวจสอบคลิปดังกล่าวแล้ว น่าจะเป็นเหตุการณ์จริง แต่ยังไม่ชัดเจนเรื่องตัวบุคคลที่กระทำ โดยก่อนหน้านี้ ผู้บัญชาการกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหาร (พตท.) ได้เรียกผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจทุกหน่วยมา สอบถามและตรวจสอบกำลังพลของตน เบื้องต้นได้ข้อสรุปว่า ไม่ใช่กำลังพลที่ปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่ในปัจจุบัน แต่เหตุการณ์ในคลิปน่าจะเกิดขึ้นราวปี 2550

ข้อสงสัย อีกหนึ่งความคืบข้องใจระหว่างทหารกับประชาชนในพื้นที่... แล้วอย่างนี้จะหาเพื่อนสนิทหมู่บ้านละห้าคนได้อย่างไร

3. ภาพจากสื่อต่างๆ อาทิ คลิปวิดีโอจาก You Tube.com

Added

2:28

[tak bai thailand 1](#)

2,408 views

Added

3:35

[unseen ภาคใต้ part 1](#)

59,648 views

[deecitizen](#)

Added

7:23

[Takbai Massacre by Thai State](#)

9,341 views

Are you afraid to die?

98,639 views

diatomic

และภาพวิดีโอคลิปต่างๆอีกมากมาย

ข้อสงสัย ความสัมพันธ์ ความรู้สึกและสายสัมพันธ์ระหว่างคนต่างศาสนาเพื่อนร่วมชาติและประชาชนในพื้นที่จะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับเยาวชนและคนเหล่านั้นได้เห็นอะไร พร้อมกับใครเป็นคนเล่าเรื่อง จากภาพเคลื่อนไหวเหล่านี้